

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 160/2018-11

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 6. marca 2018 v senáte zloženom z predsedníčky Ľudmily Gajdošíkovej a zo sudcov Miroslava Duriša (sudca spravodajca) a Ladislava Orosza predbežne prerokoval sťažnosť obchodnej spoločnosti [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpenej advokátkou JUDr. Danicou Holováčovou, Čajakova 5, Košice, ktorou namieta porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Košice-okolie v konaní vedenom pod sp. zn. 17 Cb 3/2017, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť obchodnej spoločnosti [REDAKOVANÉ], o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 30. januára 2018 doručená sťažnosť obchodnej spoločnosti [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ]

■ (ďalej len „sťažovateľka“), zastúpenej advokátkou JUDr. Danicou Holováčovou, Čajakova 5, Košice, ktorou namieta porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Košice-okolie (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 17 Cb 3/2017 (ďalej aj „napadnuté konanie“).

Zo sťažnosti a z príloh k nej priložených vyplýva, že sťažovateľka podala 13. januára 2017 okresnému súdu žalobu, ktorou sa domáhala vylúčenia spoločníka (žalovaný) z obchodnej spoločnosti (žalobkyňa), a následne 31. januára 2017 sťažovateľka požiadala okresný súd aj o nariadenie termínu pojednávania. Okresný súd výzvou z 13. februára 2017 vyzval sťažovateľku na zaplatenie súdneho poplatku za návrh na začatie konania. Sťažovateľka podaním z 28. marca 2017 požiadala okresný súd o priznanie oslobodenia od súdneho poplatku v celom rozsahu a na celé konanie. Okresný súd uznesením zo 14. júla 2017 priznal sťažovateľke v napadnutom konaní oslobodenie od súdnych poplatkov. Po priznaní oslobodenia od súdnych poplatkov okresný súd poučil žalovaného o procesných právach a povinnostiach strán sporu a vyzval ho, aby sa vyjadril k žalobe sťažovateľky. Vyjadrenie žalovaného bolo doručené okresnému súdu 31. júla 2017. Podaniami z 29. septembra 2017 a 9. novembra 2017 sťažovateľka urgovala okresný súd, aby nariadil termín pojednávania. Vzhľadom na nečinnosť okresného súdu podala sťažovateľka 27. novembra 2017 sťažnosť predsedníčke súdu na prieťahy v konaní podľa § 62 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdoch“). Okresný súd uznesením z 30. novembra 2017 vyzval sťažovateľku, aby sa vyjadrila k podaniu žalovaného z 31. júla 2017.

Predsedníčka okresného súdu v reakcii na sťažnosť sťažovateľky podľa § 62 zákona o súdoch prípisom zo 7. decembra 2017 posúdila túto sťažnosť ako dôvodnú, a to s poukazom na zistené obdobie nečinnosti súdu od 28. marca 2017 do 14. júla 2017

a od 31. júla 2017 do 30. novembra 2017. Zároveň informovala sťažovateľku, že nad ďalšou plynulosťou konania bude každé tri mesiace vykonávaný dohľad predsedníčkou súdu.

Sťažovateľka zdôrazňuje, že v napadnutom konaní sa do dňa podania sťažnosti ústavnému súdu (t. j. 12 mesiacov po podaní žaloby) neuskutočnilo ani jedno pojednávanie a okresný súd vo veci meritórne nerozhodol. Jediným úkonom vykonaným okresným súdom bolo rozhodnutie o žiadosti sťažovateľky o priznanie oslobodenia od súdnych poplatkov. Podľa sťažovateľky dochádza v napadnutom konaní k zbytočným priet'ahom, ktoré spôsobujú stav právnej neistoty. Sťažovateľka si uplatňuje primerané finančné zadosťučinenie ako náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 5 000 €, ktorú odôvodnila dĺžkou nečinnosti okresného súdu bez akejkoľvek vonkajšej príčiny a neexistenciou osobitnej zložitosti predmetnej veci.

Sťažovateľka preto navrhuje, aby ústavný súd prijal sťažnosť na ďalšie konanie a po jej prijatí rozhodol týmto nálezom:

„1. Základné právo sťažovateľa spoločnosti [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], na verejné prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov zaručené čl. 48 ods. 2 Ústavy SR a právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 vety prvej Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Košice - okolie v konaní vedenom pod sp. zn.: 17Cb/3/2017 porušené boli.

2. Okresnému súdu Košice - okolie prikazuje, aby v konaní vedenom pod sp. zn.: 17Cb/3/2017 konal bez zbytočných priet'ahov.

3. Sťažovateľovi priznáva finančné zadosťučinenie vo výške 5.000 €, ktoré je Okresný súd Košice - okolie povinný vyplatiť sťažovateľovi do 15 dní od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Okresný súd Košice - okolie je povinný nahradiť JUDr. Danici Holováčovej, advokátke, trovy konania vo výške 390,50 € na jej účet do 15 dní od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

Sťažovateľka namieta, že postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 17 Cb 3/2017 došlo k porušeniu jej základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná.

Ústavný súd si pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv neexistuje zásadnejšia odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98), čo umožňuje preskúmať ich namietané porušenie spoločne.

Z § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, alebo aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takúto možnosť reálne nepripúšťajú (IV. ÚS 16/04, II. ÚS 1/05, II. ÚS 20/05, IV. ÚS 55/05, IV. ÚS 288/05). Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07).

Ústavný súd vo svojej judikatúre súvisiacej s namietaným porušením základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru opakovane konštatuje, že nie každý zistený priet'ah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (I. ÚS 46/01, I. ÚS 66/02, I. ÚS 61/03, III. ÚS 372/09). Ústavný súd poukazuje na právny názor vyslovený v jeho doterajšej judikatúre, podľa ktorého ojedinelá nečinnosť súdu, hoci aj v trvaní niekoľkých mesiacov sama osebe ešte nemusí zakladať porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (napr. I. ÚS 42/01, III. ÚS 59/05). Na kratšie obdobia nečinnosti ústavný súd

spravidla prihliada vtedy, keď sa vyskytli opakovane a zároveň významným spôsobom ovplyvnili dĺžku súdneho konania (napr. I. ÚS 19/00, I. ÚS 39/00, I. ÚS 57/01). V prípade, keď ústavný súd pri predbežnom prerokovaní zistí, že namietaný postup všeobecného súdu sa nevyznačuje takými významnými priet'ahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako zbytočné priet'ahy v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy, s'ťažnosť spravidla odmieta ako zjavne neopodstatnenú (napr. IV. ÚS 221/05, III. ÚS 126/2010, I. ÚS 96/2011).

Zo s'ťažnosti je zrejmé, že od podania žaloby (13. január 2017) do podania ústavnej s'ťažnosti (30. január 2018) uplynulo len 12 mesiacov. Doterajšiu dĺžku napadnutého súdneho konania zatiaľ nemožno považovať za takú, ktorá by bola zjavne neprimeraná, a preto reálne umožňovala ústavnému súdu dospieť po prípadnom prijatí s'ťažnosti na ďalšie konanie k záveru o porušení základného práva s'ťažovateľky podľa čl. 48 ods. 2 ústavy.

Ústavný súd v nadväznosti na uvedené poukazuje aj na rozhodovaciu prax a judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva v obdobných veciach, podľa ktorej v civilných veciach dĺžka súdneho konania na jednom stupni v trvaní dva až tri roky v závislosti od povahy veci nie je v rozpore s právom na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (napr. Humen proti Poľsku, rozsudok z 15. 10. 1999, body 58 a 69, Calvelli a Ciglio proti Taliansku, rozsudok zo 17. 1. 2002, body 64, 65 a 66).

S poukazom na prípis predsedníčky okresného súdu, v ktorom táto vyhodnotila s'ťažnosť s'ťažovateľky na priet'ahy podľa § 62 zákona o súdoch ako dôvodnú, ústavný súd zdôrazňuje, že s'ťažovateľka podala s'ťažnosť ústavnému súdu približne mesiac po tom, ako jej bol doručený tento prípis predsedníčky okresného súdu, čím neposkytla vedeniu okresného súdu dostatočný časový priestor na prijatie opatrení s cieľom nápravy a odstránenia protiprávneho stavu zapríčineného nečinnosťou alebo neefektívnou činnosťou (m. m. I. ÚS 21/99, IV. ÚS 153/03, I. ÚS 33/05, IV. ÚS 78/07, III. ÚS 401/08).

Po preskúmaní s'ťažnosti a jej príloh ústavný súd konštatuje, že postup okresného súdu v napadnutom konaní bol poznačený neodôvodnenou nečinnosťou, ale vzhľadom

na celkovú dĺžku konania (12 mesiacov) a nedostatočný časový priestor, ktorý sťažovateľka poskytla vedeniu súdu na nápravu tohto stavu, ústavný súd musí konštatovať, že nemohlo ísť o nečinnosť v ústavne relevantnej intenzite, na základe ktorej by po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie bolo možné vysloviť porušenie sťažovateľkou označených práv. Ústavný súd preto sťažnosť sťažovateľky pri predbežnom prerokovaní odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti stratilo opodstatnenie zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľky, keďže rozhodovanie o nich je viazané na vyslovenie porušenia práva alebo slobody (čl. 127 ods. 2 prvá veta ústavy).

Pre úplnosť ústavný súd dodáva, že toto rozhodnutie nebráni sťažovateľke obrátiť sa opätovne so sťažnosťou na ústavný súd, ak by v budúcnosti okresný súd v napadnutom konaní konal s neodôvodnenými priet'ahmi.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 6. marca 2018